

HÜCRE ZARI (Sitoplazmik Zar)

- Bitki hücrelerinde, hücre çeperinin altında yer alır.
- Plazma zarı canlı hücreyi cansız çevreden ayıran sınırdır.
- Plazma zarı da seçici geçirgen özellik gösterir.

Zar yapısı modelleri:

- **Davson-Danielli** (1960) zar modeli (çift katlı protein tabakası arasına yerleşmiş olan fosfolipid tabakası)
- Günümüzde geçerliliği kabul edilmiş olan **Singer ve G. Nicolson** (1972) akıcı sıvı mozaik zar modeli (çift katlı fosfolipid sıvısı içerisinde aşağı yukarı hareket eden protein moleküllerinden oluşmuştur)

- Karbonhidratlar da önemli olmakla birlikte zarların asıl bileşeni lipidler ve proteinlerdir.
- Birçok zarda bulunan lipidler fosfolipidlerdir.
- Fosfolipid bir amfipatik moleküldür, yani hem hidrofilik hem de hidrofobik kısımlar içerir.

Zar proteinlerinin başlıca iki grubu bulunmaktadır.

➤ **Integral proteinler** çift tabakalı lipidin hidrofobik kısmına girmiş haldedir. **Periferal proteinler**, çift tabakalı lipid içine gömülü değildirler.

Hücrelerin birbirini tanıması, yani komşu hücre tipini diğerinden ayırt etmesi organizmanın işleyişi açısından hayati bir öneme sahiptir. Bu oligosakkarit adı verilen 15'den az şeker birimi içeren plazma zarı üzerindeki karbonhidratlar aracılığı ile sağlanmaktadır.

Plazma zarı üzerinde yer alan bu oligosakkaritlerden bazıları, kovalent olarak lipidlere bağlıdır. Bu moleküllere **glikolipid** denir. Oligosakkaritlerin birçoğu kovalent olarak proteinlere de bağlanabilir; bu proteinlere de **glikoprotein** denir.

Zar geçirgenliđi

Zarın seçici geçirgenliği hem çift tabakalı lipidin ayırt edici özelliğine ayrıca zar içine yerleşmiş olan zgöl taşıyıcı proteinlere bağlıdır.

- Basit difüzyon
- Kolaylaştırılmış difüzyon
- Pasif taşıma
- Aktif taşıma